

BIZALOM

Havonta kétszer megjelenő szemle,

a világ folyásáról és az ember alkotásairól.

14. szám.

XI. évfolyam.

1940. július 15.

1940...

Cikázik a villám, mennydörög az ég.
Nehéz felhők járnak országunk égét.
Bűnök sokasága, lelkünk mélyén pihen,
Sok az országunkban a bűnös, Istentelen!

Sok a ledér, léha, élvezet hajszoló —
Lelke ima helyett — Istent káromoló!
Azért sujt az Isten apró fenyítéssel —
Nem tápláljuk lelkünk szentséges vérével.

Lélek borulj térdre, szeressed az Istent!
Elhárítja rólunk a fekete felleget.
Boldog lesz majd hazánk minden egyes lelke,
Szébb jövő virrad fel a Magyar Nemzetre!

Hitler a compiégnei erdőben, ugyanabban a vasúti kocsiban, amelyben 1918-ban Németországot megalázták, adta át a fegyverszüneti feltételeket a francia küldöttségnek.

A századok óta folyó francia-német küzdelemben az utolsó háromnegyed század alatt különös következetességgel jelentkeznek újra és újra bizonyos helységnevek. Versaillesben 1871 január 18-án a német egység kihirdetése, I. Vilmos császárrá választása. 1919 június 28-án a Németországot megtörő békeszerződés aláírása. Compiègneben 1918 november 11-én a világháborút befejező fegyverszünet aláírása, 1940 június 21-én a német fegyverszüneti feltételek átnyújtása. 1919 júniusában a franciák éppen azért választották a versaillesi királyi kastély tükörtermét a német békeszerződés aláírásának színhelyéül, mert ugyanez

a tükörterem látta a Német Birodalom legnagyobb dicsőségének és Franciaország legnagyobb megaláztatásának történelmi óráit. És a németek is a sok megszállt francia város közül azért diktálják a franciáknak éppen Compiègneben a fegyverszünetet, mert huszonnégy év előtt a franciák az ő kegyetlenül szigorú fegyverszünetüket megalázó külsőségek között ugyanitt diktálták a németeknek.

Compiègne.

Ez a Páris közelében fekvő, közel húszezer lakóju, erősen iparosodott városka baljós szerepet játszik a francia történelemben. I. Lajost, Nagy Károly harmadik fiát, aki a frank király és római császár címet viselte és akit Jámbor Lajos néven könyveltek el a régi krónikáiról, 833-ban Compiègne-ben fosztották meg trónjától a fiai. 987-ben V. Lajos elhunytával itt halt ki a Nagy Károlytól leszármazó Karoling uralkodócsalád. Jeanne d'Arc, az Orleansi Szűz, aki a százéves angol-francia háború során azt tűzte ki céljául, hogy hazáját a szigetlakók igájából felszabadítsa, 1430-ban itt esett a várost ostromló burgundiak fogságába, itt kezdte meg vértanúútját, amely Rouen főpiacán az égő máglyára vezetett. 1810-ben I. Napoleon császár Compiègneben várakozott a bécsi császár leányára, Mária Lujzára, aki sem neki, sem Franciaországnak nem hozott szerencsét. Most már tudjuk, hogy a Compiègne nevéhez fűződő utolsó történelmi dátum, 1918 november 11-ike is csak muló dicsőségét jelezte a francia nemzetnek, az a rideg, gyűlölködő szellem, amely a compiégnei erdőben veszteglő vasutikocsiban nyilatkozott meg a megvert ellenséggel szemben először, végzeteljesen magávalhozta Franciaország mostani katasztrófáját.

A compiègnei erdő és a tanácskozhelyiség-
gé átalakított vasúti kocsí új, tragikus szerephez
jutott. Az új fegyverszüneti szerződés átnyújtása
ugyanazon a helyen, ugyanabban a történelmi
vasúti kocsiban történt meg. A komor szertartás-
nak váratlan érdekessége: maga Hitler vezér és
kancellár fogadta a francia kiküldötteket. Hunt-
ziger tábornok, a legfőbb francia haditanács tagja,
Bergeret légügyi tábornok, Le Luq altengernagy
és Noel nagykövet számára: jutott az a szomorú
dicsőség, hogy a történelmi színjátékon — amely-
ről a hangot megrögzítő mikrofonok és mozgó-
fénykép-felvévőgépek sem hiányoztak — Francia-
országot képviseljük.

Maga a szertartás két részre oszlott.

Először Keitel vezérezredes, a német véd-
erőfőparancsnokság főnöke, Hitler megbízásából
felolvasott egy bevezető nyilatkozatot. Ennek meg-
történte után a Führer a „Deutschland, Deutsch-
land über alles“ kezdetű himnusz hangjai mellett
elhagyta a történelmi nevezetességű vasúti kocsit.

Ezután került sor a tulajdonképeni fegyver-
szüneti tárgyalásokra.

A bevezető nyilatkozat.

Rövid, de velős írás, csupa igaz tényt álla-
pít meg:

1. A német nép és kormánya nem volt fe-
lelős az 1914—18-as világháború kitöréséért.
(Tegyük hozzá: nem volt felelős érte a szövetsé-
gese, az Osztrák-Magyar Monarchia sem.)

Ez a megállapítás azért fontos, mert 1918-
ban a párisi tárgyalásokon a Németbirodalom és
szövetségeseit kifejezetten felelőssé tették a hábo-
rúért és ebből a megbélyegző tényből messzemenő
következtetéseket vontak le.

2. A német véderő 1918 novemberében
Wilson Amerika elnökének ígéreteiben bizva tette
le a fegyvert. Ezeket az ígéreteket az antant-
hatalmak is megerősítették.

Valóban Miksa bádeni herceg birodalmi
kancellár, az első igazán parlamentáris német
kormány feje, 1918 október ötödikén keltezett és
Wilson elnökhöz intézett jegyzékében a híres tíz-
négy pont alapul vételével kérte az elnöktől
az azonnali általános fegyverszünet megkötését
és béketárgyalások megindítását. Október 12-iki
újabb jegyzékében a német kormány ismét a wil-
soni pontokra hivatkozott. Lansingnak, az ameri-
kai Egyesült Államok külügyi államtitkárának 1918
november 5-én kelt jegyzéke megerősíti, hogy az
antant-hatalmak maguk is alapul fogadják el
Wilson tíz négy pontját; Lansing ebben a jegy-
zékben hivatalosan közli a német kormánnyal,
hogy a szövetséges hatalmak válasza megérkezett
Wilson elnökhöz s e szerint ezek az államok is
a wilsoni elvek alapján akarják helyreállítani a
világ békéjét. Lansingnak ez a közlése hat nap-
pal előzte meg a compiègnei fegyverszüneti szer-
ződés aláírását.

(Magyarország jogfenntartása szempontjából
nem érdektelen, ha itt megjegyezzük: a Monar-
chia utolsó külügyminisztere, gróf Andrássy Gyula,

1918 október 29-én szintén a wilsoni pontokra
hivatkozva tette meg a Monarchia békeajánlatát.
Ez a jegyzék többek között ezt mondja: „Mivel
Ausztria-Magyarország mindazon feltételeket elfo-
gadta, amelyekről az Elnök úr a fegyverszünetről
és a békéről szóló tárgyalásokba bocsátkozást
függővé tette, az osztrák-magyar kormány nézete
szerint ezen tárgyalások megkezdésének már
semmi sem áll útjában.“ Az imént említett Lan-
sing-jegyzékből következik, hogy az antantha-
talmak Magyarországgal szemben is kötelesek
lettek volna a wilsoni elvek alkalmazására.)

3. A német kijelentések végül megállapítják,
hogy az antanthatalmak mind a fegyverszüneti
szerződésben, mind a békeszerződésben megszeg-
ték Wilson ígéreteit s ezért lettek olyan igazság-
talanok és tarthatatlanok a trianoni, versaillesi
stb. békék.

Ez az állítás nem szorul bizonyításra.

(Magyarország szempontjából még súlyosbí-
totta a helyzetet, hogy Franchet d'Esperay tábor-
nok, a balkáni antantseregek főparancsnoka félre-
dobta a padovai fegyverszünetet, amely a monar-
chia mindkét államának politikai határaiban szabta
meg a demarkációs vonalat s Belgrádban új fegy-
verszüneti szerződést kényszerített a magyar kor-
mányra, mely a Nagy-Szamos, Beszterce, Maros,
Szabadka, Baja, Pécs, Muraköz vonalat tette meg a
hadihatárvonallá. A románok, szerbek, csehek ezt
a fegyverszüneti szerződést is megszegve, az or-
szág nagy részét megszállták és olyan befejezett
tényt teremtettek, amelyet azután sikeresen érvé-
nyesítettek a párisi béketárgyalásokon.)

A Compiègneben elhangzott történelmi meg-
állapítások élénk visszhangot keltenek Magyaror-
szágon, mert úgy érezzük, hogy a győzők a mag-
yar néppel szemben éppen úgy „szőszegéssel és
hítségességgel“ jártak el, mint a Németbirodalom
ellenében. Magyarországgal szemben, ha lehet,
még kevésbé érvényesült a nemzetközi igazság
és a népek önrendelkezési jogának elve, mint a
Németbirodalommal szemben. Azon a napon,
amikor Németország fényes elégtételt szerzett ma-
gának az őt ért igazságtalanságokért, Magyaror-
szág úgy érzi, hogy a trianoni szerződésben el-
szenvedett megaláztatás is közelebb jutott a jóvá-
tételhez s Európának a mostani háborút befejező
új rendezése a mi hazánkat is közelebb juttatja
ahhoz, hogy megkapja a maga igazságát.

A történelmi számonkérés után a német irat
bizonyos tényeket állapít meg a most folyó
háború szempontjából is. Ezek a tények:

1. Franciaország és Anglia üzentek háborút
Németországnak.

2. Franciaország legyőzetett, ő kért fegyver-
szünetet Németországtól.

Ezekután az irat utalásokat tartalmaz az át-
nyújtandó

fegyverszüneti feltételekre

vonatkozólag. A compiègnei erdőt azért jelölték
ki a tárgyalások színhelyéül, „hogy az osztó igaz-
ságnak ezzel az aktusával egyszersmindenkorra

kitöröljünk egy emléket, amely Franciaország történelmében nem a dicsőség lapjára íródott, amelyet azonban a német nép minden idők legmélyebb szégyenének tekintett." Megállapítja azonban, hogy „Franciaország hősiesség után” omlott össze és ezért „Németországnak nem az a szándéka, hogy ilyen bátor ellenséggel szemben a fegyverszüneti feltételeknek vagy a fegyverszüneti tárgyalásoknak gyalázkodó jelleget adjon.”

Ez után mi a céljuk? Céljuk:

1. hogy megakadályozzák a harcok újakezdését.

2. Németországnak adjanak biztosítékot arra, hogy tovább folytathassa háborúját Anglia ellen.

3. Meg kell teremteni a feltételeket az új béke kialakítására, amelynek lényeges tartalma a Német Birodalommal szemben elkövetett jogtalanság jóvátétele lesz.

Így vitted...

Így vitted — tudom — Uram Jézus
A keresztet a hátadon,
S ahogy mentél a lábaid sajját,
A korbácsütés fájt nagyon...

Így vitted — tudom — Uram Jézus
Fájdalmasan — türelmesen
S a Téged átkozó tömegért
Imádkoztál csendesen.

És mentél a Golgothán végig
Jaj nélkül — panasztalanul
Túrva a gyalázó szavakat
Isten Fia — ártatlanul!

És mondád még utolsó percben:
„Teljék be hát e bús pohár!
Legyen Atyám az akaratom,
Nekem akárhogy fájjon bár!”

Csak Te bírtad ezt, Uram Jézus!
Csak Te bírtad így, végig ezt!
Egy ilyen szegény porleányoknak
Nagyon nehéz egy ily kereszt!

Óh, tanítsd meg türelemre
A Te csüggedő lányodat!
Add, mindíg maga előtt lássa:
Az életedet — a sorsodat!

Írta: Mándi Janka.

Kormányzó Urunk gyásza.

Kormányzó Urunk elvesztette három gyermeke közül egyetlen leányát, ifj. gróf Károlyi Gyuláné Horthy Paulettet, ki mintegy 37 éves volt s 11 évi boldog házasság után, hosszadalmas szenvedésben, gyermektelenül halt meg.

Nemes, finom, női lényének, ragaszkodó leányi szívének s fiatal életének elvesztése nagyon nagy csapás Kormányzó urunkra, aki a mai nehéz, viharos időkben, amúgyis súlyos gondokkal terhelt áll nagy felelősségű helyén. Mindnyájan magyarok — szegény és gazdag egyaránt — egész lelkünkkel osztozunk Kormányzó urunk gyászában, de keresztényi hitünkre támaszkodva, valljuk a lélek halhatatlanságát s tudjuk, hogy a szerető és tiszta szívek égi hazájukból segítenek földön visszamaradt hozzátartozóiknak.

A magyar állam biztonságának védelme.

Radocsay László igazságügyminiszter új törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé. E javaslat célja az, hogy a magyar állam biztonságát és nemzetközi érdekeit sértő bűncselekményeket fokozottabb büntetéssel sújtsák. Mely cselekmények tartoznak ide?

Súlyos büntetés alá esik a tiltott csapatgyűlés vagy ilyen tiltott csapatban való részvétel. Hasonlóan büntetés alá esik az, ha valaki hatósági őrizetben vagy személyes szabadságának korlátozása mellett felügyelet alatt levő egyént megszöktet. Vétséget követ el, aki közszükségleti cikket a rendes gazdálkodás szabályai ellenére közérdekellesen megsemmisít vagy használhatatlanná tesz, de az is, aki ilyen cselekmény elkövetésére másokkal összebeszél vagy ilyen cselekményt megkísérel. Ha a tette nagyobb arányú, akkor nagyon súlyosan büntetik. Az élelmiszer, stb. megsemmisítésével bűncselekményt elkövető egyént nemcsak bezárják, hanem igen súlyos vagyoni elégtételre is kötelezik, vagyis többszörösen megfizettetik vele az okozott kárt, továbbá kitoloncolják. Ennél a bűncselekménynél a gazda az alkalmazottaiért is felelős és ha akár az ellenőrzés tekintetében elkövetett mulasztás vagy felügyelet hiánya miatt alkalmazott követ el ilyet, akkor a gazdát is büntetik.

Igen súlyosá tette a törvény az árdrágítás miatti büntetéseket. Árdrágításért fegyházra is lehet ítélni, azonkívül jelentékenyen felemelte a törvény a kártérítési összeget is. Sőt lehetővé tette azt is, hogy az árdrágítóknak egész vagyonát elkobozzák.

Vétséget állapít meg a törvény azért is, ha valaki hamisított vagy más névre szóló útlevelet használ vagy útlevél nélkül lépi át a határt. Ha azonban valaki elhárítatlan ok miatt volt kénytelen útlevél nélkül távozni és a hatóságoknál önként jelenkezik, akkor a büntetés kisebb.

Igen súlyos a büntetés a kémkedésre akár itthon, akár külföldön követik el, úgyszintén sü-

lyos büntetés jár a szárazföldi, vízi vagy légi közlekedés biztonságának veszélyeztetése miatt, valamint azért is, ha valaki az ország területén más államok ellen szövetkezik vagy a kormány engedélye nélkül katonai célokra toboroz.

Végül még meg kell említeni ebből a törvényből azt, hogy közhivatalnoknak kell tekinteni minden állami, megyei, községi szolgálatot, valamint a közintézmények, közüzemek működésének során szolgálatot teljesítő személyt. Ezeket különleges védelem illeti meg.

Ezt a javaslatot az országgyűlés a legrövidebb idő alatt letárgyalta és pártkülönbség nélkül helyesnek találta. Ennek folytán ezen szigorú államvédelmi szabályok rövidesen életbe is lépnek.

Mátyás király városrész Budapesten.

Az ország ünnepli az igazságos Mátyás királyt, születésének 500 éves évfordulóján.

Vasárnap Szegeden volt Mátyás király-émlék-ünnepély, a szegedi Mátyás-téren. Az ünnepségen Szeged és a vidék népe nagy tömegben vett részt. Zadravecz püspök ismertette beszédében a nép igaz királyának: Mátyásnak történetét. Rámutatott arra, hogy Mátyás nehezebb időkben rendbeszedezte ezt az országot és hatalmas hadsereget szervezett.

Budapest se akar elmaradni Mátyás ünnepelésében. Elhatározta a főváros, hogy az egyik városrészt „Mátyás király város“-nak keresztelik el. Azt, ahol annakidején a nagy király vadászkastélya állott. Ennek romjait nemrég fedezték fel.

Világ folyása.

Magyarország pontos fizető.

Amerikában nagy meglepetésképpen vették, hogy a június 15-én esedékes világháborús adósságokat egyetlen európai állam: Magyarország fizette meg. Az amerikai kormány ezért elhatározta, hogy a magyar kormány kérését a magyar adósság csökkentésére, kedvezően felülvizsgálja. Az amerikaiak hajlandók velünk újabb egyezményben rendezni a háborús adósságokat.

Határkilépési engedély.

Az általános európai helyzet olyan, hogy ezután azoknak sem szabad külföldre utazni, akiknek pedig szabályos útlevelük van. Külön kell kérni engedélyt az útlevél mellé minden határkilépés előtt. Az engedélyt az alispán adja meg. A rendelkezés férfiakra és nőkre egyaránt érvényben van.

A háború állása.

A németek és franciák fegyverszünetet kötöttek. Franciaországban a fegyverszünet megkötése óta megszűnt a harc és helyreállt a rendes munkamenet és életmód a francia népesség köré-

ben. A franciáknak a fegyverszüneti feltételeket Németország vezére, Hitler Adolf, ugyanabban a vasúti kocsiban, ugyanabban a francia községben (Compiègneben) adta át, ahol 1918-ban, a győztes franciák adták át a fegyverszüneti feltételeket az akkor legyőzött németeknek. Erről külön cikkben számolunk be.

Olaszország Franciaországgal is fegyverszünetet kötött.

Franciaország és Anglia, a nemrég még két szövetséges állam között a viszony nagyon elmérgesedett. Könnyen lehetséges, hogy mire a Bizaalom jelen száma napvilágot lát, addigra már Franciaország hadat is üzen Angliának.

Oroszország iratot intézett Romániához, amelyben Beszarábiát és Bukovina északi részét magának követelte s válaszul csak 24 órai időt engedett. Beszarábia 1918-ig Oroszországhoz tartozott, Bukovina pedig Ausztriához. Mindkét tartományt csak 1918-ban foglalta el Románia. Oroszország követelésének Románia engedett. Kiürítette s átadta a két tartományt Oroszországnak. Ezzel az 1918-ban erőszakosan megnövekedett Románia határai megváltoztak s a magyarság azt reméli, hogy Erdély, amely ugyancsak 1918-ban került erőszakosan Romániához, hamarosan ismét visszatérhet Magyarországhoz, amelynek több mint 1000 éven át volt alkatrésze. Ugyancsak Bulgária is reménykedik, hogy Dobrudza tartományt, amelyet tőle vett el 1918-ban Románia, újra visszakaphatja.

Apró hírek.

Amerika a háború óta 178 hajót adott el az európai országoknak.

Hollandiában csiszolják a gyémántot, most a gyémántkereskedők sokmillió értékű gyémántot hurcoltak magukkal Angliába.

A nyugati fronton eddig 23 rádióbemondó esett el. Bemondás közben érte őket a halál.

Németországban az angolköros gyermekeket új módon gyógyítják. A tejet ibolyántúli sugarakkal árasztják el és az ilyen tej meggyógyítja a beteget.

Erdélyben Kulcsár János napszámos felesége hármas ikrek szülése után meghalt. Az erdélyi magyarság elhatározta, hogy a gyermekeket közösen felnevelik.

Az amerikai vegyészek azt hirdetik, hogy a fűben több vitamin van, mint a gyümölcsben. A fűből készült kivonat az ősztűlést is megakadályozza, ezért egy növényevő állat se őszt meg. Romániában 5.5 millió hektár termőföld vetellen.

Berlinben az utcaseprés megszűnt. Óriási porszívógépekkel tisztítják az utakat.

Spanyolország a polgárháború ellenére tíz év alatt 2 és fél millióval szaporodott.

A nyugati fronton kutyákkal továbbították a póstát és a támadási parancsokat.

A németek Cseh- és Morvaországra is kiterjesztették a tánctilalmat a háború miatt.

A legújabb statisztikai adatok szerint Németországban, beieszámítva a cseh-morva protektorátust, 730.000 négyzetkilométer területen 97 millió ember él. Németország lakossága az egész emberiség 4.5 százalékát, területe ellenben a földgömb lakott részének mindössze 0.5 százalékát teszi ki. Lakossága lélekszámát tekintve az összes államok sorában a hetedik, területi kiterjedésre nézve viszont a huszonötödik helyet foglalja el. Az európai államok között lélekszámban Oroszország után a második helyen áll. Ami a népsűrűséget illeti, négyzetkilométerenként 132 lakossal Japán mögött a világ legsűrűbben lakott nagyhatalma. 1938 január 1-ig még nagyobb volt a népsűrűsége, átlag 147 lakos jutott egy négyzetkilométerre. Ugyanakkor Hollandiában 37, Spanyolországban 31, Angliában, Amerikában és Olaszországban 15, Belgiumban 10, Franciaországban és Oroszországban pedig 9 lélek jut átlag egy négyzetkilométer földterületre.

A német egyetemeken az idén is megrendezik a nyári kollégiumokat külföldiek számára. A berlini egyetemen német nyelvi és irodalmi tanfolyamok lesznek. Lipcsében a kereskedelmi főiskola tolmácképző előadásokat rendez. Münchenben a német nyelv, kultúra és történelem alapismereteit tanítják, a Műegyetemen pedig az alkalmazott kémia és fizika fejlődését adják elő. A bécsi egyetem a mai Németország kialakulásáról tájékoztatja külföldi vendégeit.

A német tengerészeti szövetség június végén a bécsi Künstlerhausban „Tengeri hatalom—világhatalom” címen kiállítást rendez. A kiállítás a német tengeri uralomról és a hadiflotta jövőbeli szerepéről kíván képet adni.

Olaszországban július 1-től kezdődően ismét beszüntették a kávé árusítását és kimerését. Teasüteményt és fagyaltot július 1-től csak szombaton, vasárnap és hétfőn szabad árusítani.

Nobel-díjas érem a Nemzeti Múzeumban. Szentgyörgyi Albert tanár Nobel-díjat kapott, mert felfedezte, hogy a paprikában C. vitamin van. A díj több százezer pengő, de egy aranyérmét is kapott a díjnyertes tudós. Ezt az aranyérmét a finn-orosz harcok idején a finn Vöröskeresztnek ajánlotta fel Szent-Györgyi Albert. Most a Magyar Nemzeti Múzeumba került az aranyérem, mert egy gyáros kifizette azt az összeget, amennyire becsülték, azért, hogy az érem Magyarországon maradjon.

— Sven Hedin, a nagy áziakutató most töltötte be 75. életévét. A Bibliához való viszonyát a következőkben jelölte meg: „Istenben bízó élő és erőteljes hitem és bizalmam nélkül lehetetlen lett volna számomra tizenkét éven át Ázsia ismeretlen vidékein járni és ismeretlen életét felkutatni. Összes utaimon a Biblia állandó kísérőm volt.”

Mátyás király emléke. Mátyás királyt, az igazságos magyar királyt ünneplik, idézik az országban. Legutóbb Székesfehérvár hódolt 500 éves emlékének. Az ősi királyi város díszközgyűlésben emlékezett meg a nagy királyról. A közgyűlésen Csitáry polgármester hangsúlyozta, hogy Mátyás király hamvai Székesfehérváron pihennek. Azután Hóman Bálint kultuszminiszter állt fel szólásra.

Hunyadi Mátyás lelkében — mondta — egységbe olvadt a magyar hagyományok tisztelete és a korszerű haladás vágya. A nép minden igaz fiának igazságot osztó keresztény fejedelem volt.

Beszélt a miniszter arról is, hogy Mátyás megerősítette a magyar városokat, fejlesztette az ipart, a jobbágyosztályt pedig törvényeiben emelte. Mátyás intézkedéseivel Magyarország sok tekintetben megelőzte a többi európai országokat!

Székesfehérvár elhatározta, hogy Mátyás király emlékének méltó emlékművet állít fel.

Hasznos tudnivalók.

Vak iparosok és kereskedők kedvezményes utazása. A kereskedelem és közlekedésügyi miniszter a „Vakok Szövetségének” arcképes igazolványával ellátott vak iparosok és kereskedők, valamint kísérőik részére az alábbi menetkedvezményeket engedélyezte:

Havibérletjegyekkel — az egy személy részére megállapított ár megfizetése ellenében — a vak és kísérője, vagyis két személy utazhat. Egyedül utazó vakok a félárú havibérletjegyeket nem igényelhetik.

„Féljegy váltására jogosító éves bérletigazolvány”-nyal az egy személyre megállapított árak megfizetése ellenében a vak és kísérője, vagyis két személy utazhat, akként, hogy a két személyre kiállított bérletigazolvány alapján a vak és kísérője ketten egy darab félárú menetjegy váltása mellett utazhatnak.

Kísérő nélkül egyedül utazó vak részére a szóban levő bérletigazolványt 50%-kal mérsékelt áron kell kiszolgáltatni, mi mellett az egyedül utazó vak minden utazása alkalmával félárú menetjegyet köteles váltani.

Az aratási munkálatok zavartalan biztosítása. A földművelésügyi miniszter a honvédelmi miniszterrel egyetértve rendelkezett az aratási munkálatok zavartalanságának biztosításáról. Minden tekintetben oda kívánnak hatni, hogy az aratás mindenütt idejében és rendben megtörténhessen. Éppen azért, ahol elegendő aratómunkás nincsen, ott a birtokosok aratómunkásokat a gazdasági felügyelőség vagy pedig közvetlenül az Országos Gazdasági Munkaközvetítő Iroda, (Budapest, Földművelésügyi Minisztérium) útján szerződtethetnek. Ahol az emberi munkaerőt pótolni kell, ott az aratógépeket is igénybe vehetik. A hatóság — a rendkívüli viszonyokhoz mérten, fokozott szigorral — felügyel arra, hogy a munkavállalók a vállalt szerződésüknek eleget tegyék.

nek. Ha pedig a szükséges aratómunkásokat nem tudja a Gazdasági Munkaközvetítő Hivatal sem biztosítani, akkor a lengyel munkásszázadokat, menekült táborok aratóosztágait, közérdekű munkaszolgálatosok aratóosztágait, sőt szükség esetén a honvédelmi munkára kötelezetteket is igénybe veszik az aratás elvégzéséhez. Gondoskodás történik azokról is, akik leszerződtek aratásra, de katonai szolgálatra lettek behívva s így az aratási keresménytől elesnek. Ezek segélyezéséről — a családi segély érintése nélkül, külön kíván a miniszter gondoskodni s erről a rendelettervezet már elkészült. Ezen rendelet fogja majd megállapítani a segélyezés előfeltételeit, mértékét és módozatait.

Kölest a későn vethető földekre! Az árvíz, vagy a belvizek által sújtott területek csak most kerülnek bevethető állapotba. Az ilyen földekbe már legjobb csak takarmányt természetni, mert a magnak vetett növényeknél előfordulhat az, hogy nem érnek be, annyival inkább nem, mert a valószínűen elkövetkező meleg idő, fejlődésükben megakasztja. A most vethető növények közül igen nagy figyelmet érdemel a köles. Köles vetőmagot most még lehet beszerezni, míg a többi vethető növények magja már fogytán van. Egy kat. holdra 25 kg vetőmag szükséges és gabona sortávolságra vetendő, igen sekély mélységre. A köles gyorsan kikel és rohamosan fejlődik, különösen a beiszapolt és nem sárosan felszántott földben. Röges földben ritkán kel és igen egyenetlenül fejlődik. A köles jó takarmánynak, de igen jó magnak hagyva is. A köles kaszálható már akkor, ha elég nagyra megnőtt, azonban bugahányás után már kemény és fás s a jószág nem szívesen eszi. A fiatal kölesnek szintén nagy a víztartalma s ezért valamiféle száraz takarmánnyal kell keverni. A bugahányáskor kaszált köles igen jól megszárrítható szénának. Jó és tápláló szénát ad, amit az állat is szeret. Magnak hagyva szalmája és pelyvája elég jó takarmány. A kölestemesztésnél legtöbbször azt a hibát követik el, hogy későn kaszálják, illetve aratják. A kölest akkor kell aratni, amikor a buga már sárgulni kezd. Ilyenkor a szalma még zöldes. Ha későn aratjuk, nemcsak sok mag hull el, hanem a szalmája is rosszabb. Aratáskor a kölest kis petrencékbe kell rakni, mert ha nagyobb petrencébe rakjuk, akkor igen hamar felmelegszik és befülled.

Mi értelme van a hústalan napoknak? De sokan fakadnak ki a hústalan napok miatt és bosszankodva mondják: mi értelme van a hústalan napoknak? Ha azonban meggondoljuk azt, hogy miért rendelték el a hústalan napokat, akkor arra is rájövünk, — helyes volt annak az elrendelése. A háborúban levő nyugaton igen nagy a húsfogyasztás, de még nagyobb az a pusztulás, ami ott az állatállományban előáll. E miatt a körülmény miatt igen helyes arra gondolnunk, hogy a háború végeztével, amire rövidesen sor kerülhet, igen valószínűen a magyar állatállományban nagyobb kereslet állhat elő. Éspedig különösen tenyészállatra. Ezért kell a magyar szarvasmarhaállományt növelni, amit csak úgy lehet, ha a borjúk levágá-

sát minél kisebb mértékre szorítjuk. Sertésállományunk is nagymértékben visszaesett, ennek oka jó részben a sertésvészben és nem kismértékben a múlt évi gyenge tengeritermesre is visszavezethető. Igaz, hogy a kötelező és olcsóvá tett sertésvész elleni oltás és egyáltalán az oltások helyes megszervezése igen sokat segítené sertésállományunk fellendítésére, habár most a tengerihiány miatt az oltások sem sokat segítenének, azonban, ha jó lesz a tengeritermes, akkor feltétlenül megoldandó az oltások kérdése.

Az állatállomány növelésénél most az a helyzet, hogy a hétfői és pénteki naphoz még elrendelték, hogy kedden seréshúst és borjúhúst, csütörtökön pedig borjúhúst kimérni vagy forgalomba hozni nem szabad. Így borjúhúst hetenkint négy napon, sertéshúst pedig három napon nem szabad árusítani. A borjú- és sertéshús kiszolgáltatási tilalom vonatkozik a vendéglőkre és egyéb vendéglátó helyekre. A tilalmazott napokon sertéshúsból készült kolbász és felvágott készítményeket szabad árusítani.

A jobb áttekintés végett az alábbi táblázatot közöljük:

Napok	Borjúhús	Sertéshús	Marhahús
Hétfő	tilos	tilos	tilos
Kedd	tilos	tilos	tilos
Szerda	szabad	szabad	szabad
Csütörtök	tilos	szabad	szabad
Péntek	tilos	tilos	tilos
Szombat	szabad	szabad	szabad
Vasárnap	szabad	szabad	szabad

Sok a fehér pille. Azt hittük, hogy a nagy tél minden kártevőt elpusztított. Mennyire csalódtunk, mert a cserebogár és a hernyók igen sok helyen lerágták a gyümölcsfákat, levél alig van rajtuk. Ezt a nagy megpróbáltatást a fák egy év alatt sem heverik ki. Most azt látjuk, hogy mindenfelé tele vagyunk fehér pillével, u. n. káposzta-pillével vagy másképpen galagonya özöndekkel. Nem sok ügyet vetünk rájuk. Nagyon sokan észre sem veszik most, csak majd akkor, ha már a káposztát, de másféle növényt is kilyuggatott vagy teljesen lerágot a mindig éhes zöldes hernyó. Hogy milyen nagy pusztítást tud csinálni, ezt legjobban tudják a káposztát termelő helyeken, mert a káposzta-pille hernyója elsősorban is a káposztát szereti s így petéit a káposzta levelére rakja és pedig az ültetvénynek lehetőleg a széltől védettebb szélére, a levelek aljára. Ennek a kártékony pillének pusztító munkáját meg kell akadályozni, amit úgy lehet megtenni, hogy lepkefogó-hálóval a káposzta felett repkedő pilléket összefogjuk. Igaz, nem nagy dolog, de állandó figyelmet és kitartást követel. Igen sok helyen ezen már túl vagyunk, mert a hernyók zöldes petéiket már a levelek aljára rakták. Ebben az esetben be kell járni az ültetvényt és a levelek alját vizsgáljuk meg. Egy kis gyakorlattal hamar megtaláljuk a zöldes petéket és azokat szétnyomjuk. Ha pedig a hernyók már kikelték, akkor permetezzünk 5 százalékos sósvízzel. Ha a permetezéssel lelkiismeretesen já-

runk el, igen sokat elpusztítunk. Arzénos oldattal permetezni nem tanácsos, mert az arzén a káposzta fogyasztását veszélyessé teszi.

Nagyon szükségesek az epersövények. A selyemhernyó-tenyésztéssel kapcsolatban mindenfelé láthatjuk azt a nagy kinlódást, amivel az eper falevelek szedése jár. Az évről-évre megtépázott eper fákon gyenge és gyér levélzet van és ezt a gyér levélzetet szedik, tépik és szaggatják igen nagy fáradtsággal a selyemhernyót nevelők. Amíg az állapotok ilyenek, nem lehet nagyobb mérvű selyemhernyó-tenyésztésre számítani, már azért sem, mert nincs elegendő levél s ami van is, annak szedése igen nagy fáradtsággal jár. Ha a selyemhernyó-tenyésztést fel akarjuk lendíteni, akkor minél előbb epersövényeket kell létesíteni. Minden faluban van elég hely, ahova epersövényt lehet telepíteni. Ott vannak a bekötő utak, melyek mellé az állam, vagy a vármegye ültethet epercemetéket sövénynek. Minden községnek van több olyan útja, amelyek mellé szintén ültethető epersövény.

Minden községben vannak szőlők és gyümölcsösök, amelyek bekerítése igen alkalmas epersövényre. Mint láthatjuk, van elég hely, ahol a selyemhernyó tenyésztésére a terület önkénytelenül felkinálkozik, csak hozzá kell fogni a munkához. A különböző csemetekertek onthatják az eper csemetéket és azokat ingyen kaphatják a fentebb említett közületek vagy magánosok, mert az fel se tételezhető, hogy a telepítéssel járó kevés munkát mindenki el ne végezné. Az eperfasövények nagyon szükségesek, azokat telepíteni szükséges, mert addig komolyan selyem-tenyésztés fellendítéséről nem is beszélhetünk.

Szervesanyagok korhadása a talajban. Az, hogy mikor korhadnak el a szervesanyagok, mint az istállótrágya is a talajban, az egész terméshozamra nagy befolyással van. A szervesanyagok elkorhadása hosszabb ideig tartó folyamat, mely idő alatt az elkorhadásra váró szervesanyag, legyen az istállótrágya is, nem fejtheti ki terméshozamozó hatását. Az elkorhasztást a talajban levő apró, picike lények, az úgynevezett talajbaktériumok végzik és e munkájuk elvégzésére hosszabb idő, 3—4 hónap kell s ez idő alatt, hogy korhasztó munkájukat végezhessek, a talajból vonnak el tápanyagokat. Ha munkájukat elvégezték, akkor úgy a szervesanyagok, mint az ő testükben és váladékukban lévő anyagok is a növények táplálását szolgálják. Ezt azért jó tudni, hogy tisztában legyünk a trágyázással. Az istállótrágya, amelyet közvetlenül vetés előtt hordottunk ki, csak akkor hat gyorsan, ha már a kihordáskor korhadt — érett — volt. Hányszor láthatjuk, hogy teljesen friss, szalmás trágyát hordanak ki. Az ilyen trágya elkorhadásához idő kell, mert addig nem hat, s mikor elkorhadt, akkor már annak a növénynek, amelyiknek szántuk, nem nagy hasznára van. Ez a magyarázata a sikertelen trágyázásnak. A trágyát a trágyatelepen korhassuk el, ezért jó és fontos a helyesen megépített trágyatelep. Az így megépített trágyát lehet röviddel vetés előtt is kihordani és leszántani, mert ennek teljes elkorhadása a talaj-

ban már gyorsan megy végbe. Ha szalmás trágyát vagyunk kénytelenek kihordani, akkor azt a vetés előtt, mint fentebb rámutattunk, jóval hamarabb kell kihordani, hogy a trágyának legyen ideje és alkalma elkorhadni, mivel csak így hatékony.

Bulgáriában igen nagy a fejenkénti kenyérfogyasztás: napi egy kilogramm. (Évi 360 kg. bulgár kenyérfogyasztással szemben a magyar kenyérfogyasztás 120 kilo körül mozog.) A bulgár malmok őrölképességének 40 százalékát veszi igénybe a belföldi lisztfogyasztás. 1936 óta tilos malmot építeni. A 80 százalékos lisztkiörlés állami felügyelet alatt áll.

Istállótrágya. Az istállótrágyára nagy figyelmet kell szentelnünk, mivel ez az egyes gazdaságoknak a legbiztosabb jövedelembiztosítója és a helyesen kezelt istállótrágya a legbiztosabb talajerőfenntartó. Eredményesen termelni és jóminőségű hozamot előállítani csak akkor lehet, ha a talajban elegendő tápanyag van. Istállótrágyára nemcsak tápanyagpótlás végett van szükség, hanem azért is, mivel csak kellő istállótrágya adagolása mellett van a talajnak elegendő televény- (humusz) tartalma. A televényre azért van szükség, mert a televényes talaj jobban magába veszi a nedvességet és azt jobban meg is őrzi, valamint azért is szükséges a televény, mert ebben tudnak megélni azok az apró, picike lények (talajbaktériumok), melyek a növények fejlődését előmozdítják. Amikor a gazdálkodásnak ilyen alappillére az istállótrágya, szükségesnek tartjuk ezzel a kérdéssel most tavasszal foglalkozni, hogy majd a vetégetések elvégzése után mindenki megcsinálhassa azt a jó trágyatelepet, amelyik az ő házi takarékpénztára lesz.

Az istállótrágya teljes trágya, mivel a helyesen és jól kezelt istállótrágyában mind a három annyira szükséges növényi tápanyag, mint foszfor, káli és nitrogén megvan és ezenkívül a talajnak elegendő televényt is biztosít. Az istállótrágya még most nagyon elhanyagolt, olyan semmibe vett piszok, amelyet legjobb kerülgetni és lehetőleg magárahagyni. Így fordul elő az, hogy az udvar egyik, kevésbé látható helyére hányják, ahova víz fut, ahonnan a lé elcsurog, szél szárítja, stb. Szegény elhanyagolt értékmentő így bizony nem sok jót tehet a gazdának, pedig egy kis figyelmességgel és helyes elgondolással milyen áldása lehetne ez a gazdának.

Hogy az istállótrágyát lehetőleg mindenki jól tudja kezelni, leírjuk azt a legegyszerűbb és legolcsóbban előállítható telepet, ahol jó istállótrágyát lehet előállítani.

Az udvarnak azt a kissé emelkedett részét, ahova az istállótrágyát összerakni akarjuk, ássuk ki 60—70 cm mélységben. Egy-egy állat részére egy négyzetméter területet számítsunk. Ha a hely ott agyag, akkor az alját jól dőngöljük le, ha homok, akkor az aljára hordjunk 15—20 cm vastagságban agyagot és azt jól dőngöljük le. A dőngöléssel egy vizet át nem bocsátó feneket kapunk és ez biztosítja, hogy a trágya leve nem húzódnak a talajba. A fenék egyik része felé lejtős le-

gyen, hogy a fölösleges hig ürülék odahúzódhas-
son. A telep lejtős sarkának külső részéhez egy
darab petróleumoshordót vagy kifenekelt cement-
gyűrűt ássunk le, amelybe egy cementcső vezet
be a hig ürüléket. Hogy a cementcső a föld felé
érjen, még egy cementgyűrűt helyezünk rá, amelyre
deszkafedőt teszünk. Ilyenfórmán megvan a telep,
melynek fala föld, jobb ha téglá, mert így nem
omlik be és nem lesz meghúzódó helye a lötétü-
nek. Az istállóból a trágyát mindennap hordjuk a
telepre és ott szépen teregezzük le, tiporjuk meg
és időnkint meglocsoljuk a trágyalékútból kimert
trágyalével, utána megtiporjuk, hogy a trágya mi-
nél jobban összetömjödjön, mert a trágya így érik
jól és egyenletesen.

Igen rossz elgondolás az, hogy a trágyát a
telepen megforgatják, mivel úgy gondolják, így a
trágyát szellőztetik és érlelik. A forgatás káros,
mert a trágyának legértékesebb része, a nitrogén
elillan, — ez adja azt a kellemetlen szagot — mi-
által éppen a legértékesebb alkotóelemét veszti el.
A trágyát minél jobban tipratjuk, annál jobban érik.
Mennyivel más lenne az állatok egészsége és
mennyivel nagyobb volna a teljesítőképességük
akár tejhozamban, akár növekedésben, ha minden
trágyatelep egyúttal kifutó is lenne és az állatok
télen szép időben, nyáron egész éjjeleken át a
trágyatelep feletti kifutóban lennének.

Hogy a trágyának igazán értéke legyen, ez
nemcsak a trágyateleptől és a trágyatelepi keze-
léstől függ, hanem attól is, miféle takarmányt
adunk az állatoknak. Törekén és polyván, na meg
egy kis pácon és kevéske abraktakarmánnyal ete-
tett állat trágyája értéktelenebb, mint a jól és he-
lyesen takarmányozott állatok trágyája.

Takarmánytermesztés, különösen pillangós vi-
rágú takarmányfélék termesztése adja meg a he-
lyes takarmányozás lehetőségét. A jó takarmányozás
és a trágya helyes kezelése a gazdák legnagyobb
erőssége.

**Kocsmárosipar a kifőzőiparral együtt
nem folytatható.** A kocsmárosiparnak és a kifőző-
iparnak együttes gyakorlása a vendéglősipar üzlet-
körét teljesen kimeríti. Ezt a két ipart nem lehet a
kocsmárosipar és a kifőzőiparra szóló iparendély
alapján együttesen gyakorolni, mert ily módon ki-
játszása lenne az 1922. évi XII. tc.-nek, amely a
vendéglősipart képesítéshez kötött iparrá minősít-
ette s ennek gyakorlására csak az kaphat iparen-
gedélyt, aki a képesítést saját személyében igazolja.

A pénzügyi hatóságtól kapott italmérési enge-
dély és a hideg ételek árusítására szóló ipariga-
zolvány alapján viszont a kocsmárosipar sem
folytatható, mert az, akinek hideg ételek árusítására
van iparüzési jogosultsága, az a hideg ételneműe-
ket csakis az üzleten kívül való fogyasztásra áru-
síthatja, míg a kocsmáros munkaköre abban áll,
hogy hideg ételeket a kocsmái üzlethelyiségben
való elfogyasztásra szolgál fel.

Sütőiparos üzletköre. A sütőiparos sütő-
iparra szóló iparigazolványa alapján élesztőt, to-

jást, tejet és vaját, mint a sütőipar körébe tartozó
segédanyagokat árusíthat. Lisztet azonban csak
akkor árusíthat, ha lisztkereskedésre szóló ipar-
igazolványa is van.

Egy magányos fenyőhöz.

Olyan szép vagy a hűs, felhős magasban
Társaktól messze-messze elszakadtan...

Fejed felett az örök végtelen.

S te, ki felébredsz már az ifjú nappal,
— mond, mióta vagy, a sok-sok nappal
Miről álmodsz? S a sok-sok éjjelen?

Titkos fenyőfa, nézlek, s kérlek Téged:
Beszélj nekem. Én néma bölcseséged
Megértem... Ugy-e sokat oktattott
Magányod s a közel ég sok viharja,
S a felhő, mely oly sokszor eltakarja
Könyörtelen feletted a napot?

De állsz sudáran és birod a próbát,
Mit sorsod elrejtett szándéka ró rád...
S ég felé-tartva tiszta homlokod
Nem vágysz le sohasem az enyhe völgybe,
Téged rabul ejtett a felhők földje...
— Ki szól Hozzád, tanítod, oktatom.

Taníts, taníts csak a felhős magasban
Társaktól távol-távol elszakadtan
Kedves fenyő, — beszéljess még velem.
S hogy én is adjak majd a búcsúzóra,
— Magányos fám, te búsak oktatója,
Kérgedbe vésem emlékül nevem.

Küzdelem a „Nagysárkány-rend“ ellen.

Regény.

Irta: Milgöma. (Folytatás.)

Mihály harcát folytatják ők, a maguk szerény
eszközeivel, a Sárkány ellen. Küzdenek az ideg-
rendszer, az agy megbetegedései és a bűnözés ellen
az erkölcsi erő és a szellemi fejlődés segítségével.

A tanácskozás, a baráti együttlét belenyúlt
az éjszakába. Az éj leple alatt azonban Ábrahám
doktor csöndesen, szerényen, észrevétlenül vissza-
tért munkahelyére s másnap reggel, amikor be-
tegei felébredtek, már ott volt közöttük, mintha
sohase ment volna el tőlük — — — — —

Vége.

Felelős szerkesztő és kiadó:

GÖLLNER MÁRIA.

E jótékonyági folyóirat szerkesztősége és kiadóhivatala:

FOGHÁZMISSZIÓ HELYISÉGE,

Budapest, V., Markó-utca 27. földszint 6. szám.